

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

DUMINICA A 7-A DUPĂ PAȘTI

(a Sf. Părinți de la Sinodul I Ecumenic)

†) SF. IER. MARTIR
NEOFIT CRETANUL,
MITROPOLITUL ȚĂRII ROMÂNEȘTI
SF. IER. TIHON,
EPISCOPUL AMATUNDEI

DREAPTA CREDINȚĂ ȘI UNITATEA BISERICII

Duminica dintre cele două praznice împărătești, cel al Înălțării și cel al Pogorării Duhului Sfânt (Rusaliile) este numită și Duminica Sfinților Părinți de la Sinodul I Ecumenic, fiind consacrată mărturisirii dreptei credințe și unității Bisericii lui Hristos. De aceea, Duminica aceasta, a VII-a după Paști, poate fi socotită o punte de legătură între Înălțarea Domnului și Pogorârea Duhului Sfânt.

Sfânta Evanghelie ne prezintă un fragment din rugăciunea arhierască rostită cu lacrimi de sânge de Mântuitorul Hristos în grădina Ghetsimani când au început Sfintele Sale Pătimiri. Atunci, Hristos Domnul s-a rugat Tatălui pentru Sine și pentru ucenicii Săi ca aceștia să fie păziți în unitatea adevărului adus de El de la Tatăl și dat lor și prin ei tuturor celor care vor crede în El prin cuvântul și mărturia Apostolilor. (Ioan, cap. 17)

Tot în Duminica aceasta, Biserica pomenește pe cei 318 de Sfinți Părinți care s-au întrunit în anul 325 la Niceea, în Asia Mică, pe vremea Împăratului Constantin cel Mare și care au condamnat erezia lui Arie și au statornicit, prin inspirația Duhului Sfânt, prima parte a simbolului de credință – a Crezului – (primele 7 articole) și au luat în continuare hotărâri privind viața bisericească în scopul păstrării unității Bisericii.

Mântuitorul Hristos s-a rugat Tatălui Cerească ca ucenicii Săi să fie păziți în unitate și adevăr. Unitatea și adevărul vor arăta lumii întregi că Hristos a adus pe pământ învățătura Tatălui, învățătură nouă care nu este din lumea aceasta și care, trăită prin lucrarea Duhului Sfânt, devine în fiecare creștin izvor curgător spre viața veșnică.

Hristos Domnul subliniază că viața cea veșnică este „Să te cunoască pe Tine Tată, Dumnezeu cel Adevărat și pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis.” Lucrarea de mântuire a lumii pe care Tatăl a încredințat-o Fiului, a îndeplinit-o Fiul prin Jertfa și Învierea Sa. Acum Tatăl îl va proslăvi pe Fiul cu slava pe care a avut-o mai înainte de a fi lumea, iar acestei slave vor fi părtași și ucenicii Lui.

Mântuitorul știa că vor veni vremuri de primejdii pentru ucenici și pentru Biserica Sa care vor amenința dreapta credință și unitatea Bisericii Sale. De aceea se și roagă Tatălui insistent: „Păzește-i în numele Tău, în care Mi i-ai dat, ca să fie una precum suntem și Noi.” (Ioan 17, 11) Subliniem faptul că Hristos Domnul nu vorbește într-o cuvântare, ci într-o stare de rugăciune, știind cât de greu este într-o lume dezbinată de păcat, conflicte și învățături rătăcite să fie mărturisită și păstrată unitatea de credință și de viață creștină.

De aceea, Biserica pomenește azi pe cei 318 Sfinți Părinți adunați în anul 325 după Hristos la Niceea, unde au combătut erezia lui Arie și au statornicit „dreptarul învățaturii sănătoase” concretizat în primele 7 articole ale Crezului Ortodox pe care îl mărturisim până astăzi. Celelalte 5 articole din Crez (partea a II-a) vor fi

stabilite mai târziu, la al II-lea Sinod Ecumenic de la Constantinopol, în 381.

Ereticul Arie tăgăduia dumnezeirea Fiului, zicând că nu este de o Ființă cu Tatăl, că nu este împreună veșnic cu Tatăl, fiind mai mic decât Tatăl, deci o creatură a Tatălui. Această învățătură greșită, numită erezie, atacă unitatea Sfintei Treimi și unitatea persoanelor Treimice. Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt sunt egale fiecare, au Ființa Dumnezeiască întreagă, fiind fiecare Dumnezeu Adevărat, fiind împreună vrednice de o putere și de o cinstire. Așa au stabilit Sfinții Părinți și Ierarhi la Sinodul de la Niceea, promovând dreapta credință și unitatea Bisericii. La Sinod au participat reprezentanți ai Bisericii din toate provinciile Imperiului; dintre aceștia amintim: Sfântul Ierarh Nicolae, Sfântul Ierarh Spiridon al Trimitundei, Sfântul Macarie al Ierusalimului, Sfântul Atanasie cel Mare al Alexandriei, Sfântul Eusebiu al Cezareei. De asemenea au fost prezenți și episcopi din Spania și Galia și reprezentanții Episcopului Silvestru al Romei. În documentele Sinodului este amintită prezența unui episcop scit și al episcopului Teofil al Goției, ambii din provinciile dunărene.

Sinodul de la Niceea a dat 20 de canoane și alte hotărâri privind viața Bisericii, între care stabilirea datei

prăznirii Sfințelor Paști. Prin urmare, reținem că dreapta credință înseamnă temelia mântuirii noastre, adică dobândirea vieții celei veșnice.

Dreapta credință ne cheamă și la dreapta viețuire pentru ca prin pocăință,

smerenie, prin rugăciune să creștem în virtuți, depărtându-ne de păcate, păzind cu atenție „Dreptarul învățaturii sănătoase” în comuniunea sfinților și în unitatea Bisericii Lui Hristos, care este și rămâne corabia mântuirii, având temelie

pe Hristos, și unde darurile Duhului Sfânt ni se împărtășesc nouă prin Sfințele Taine, drept călăuză și garanție a moștenirii vieții veșnice.

Amin! ❖

Pr. Eugen Morar

SFÂNTUL IERARH MARTIR NEOFIT CRETANUL, MITROPOLITUL ȚĂRII ROMÂNEȘTI

La 28 octombrie 2022, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât proslăvirea Ierarhului Martir Neofit Cretanul, Mitropolitul Ungro-Vlahiei, cu titlatura Sf. Ier. Martir Neofit Cretanul, mitropolitul Țării Românești, și înscrierea lui în calendarul Bisericii Ortodoxe Române, în Sinaxarul Sinodal al Bisericii Ortodoxe Române și în cărțile de cult în ziua de 16 iunie.

Duminică, 21 mai 2023, cu prilejul hramului Catedralei Patriarhale - de Sf. Împărați Constantin și Elena - a avut loc proclamarea solemnă a canonizării Sf. Ier. Martir Neofit Cretanul, mitropolitul Țării Românești. Tomosul de canonizare a fost citit de PS Varlaam Ploieșteanul, episcop vicar patriarhal. Patriarhul Daniel a afirmat despre ierarhul martir că „a fost unul din cei mai harnici și dinamici ierarhi ai Țării Românești și a avut multe asemănări cu Sf. Antim Ivireanul”.

S-a născut în insula Creta pe la anul 1690. Crescut în dreapta credință, și-a îndreptat pașii din tinerețe spre viața monahală, în care a sporit duhovnicește. A învățat tainele teologiei și științele vremii, ajungând el însuși un călugăr învățat și virtuos, pentru care a fost hirotonit ierodiacon, apoi ieromonah.

Chemat în Țara Românească de către domnitorul Constantin Mavrocordat (în a treia domnie: 1735-1741), spre a fi dascălul copiilor săi, în ianuarie 1737 a fost hirotonit mitropolit titular (onorific) al Mirelor Lichiei, iar, după un an, „cu sfatul a toată cinstita boierime și a tot clerul bisericesc”, a fost ales mitropolit al Țării Românești.

Deși era de alt neam și de altă limbă decât păstoriții săi, mitropolitul Neofit a lucrat neobosit pentru propășirea duhovnicească și materială a poporului român, asemănându-se înaintașului său, Sf. Antim Ivireanul (†1716). A susținut introducerea deplină a limbii române în cult, prin reînființarea tipografiei Mitropoliei de la București, în care a publicat 14 cărți de slujbă, în mai multe ediții, și alte cărți de învățătură, cele mai multe în limba poporului. Dorind să sprijine pe creștinii ortodocși aflați sub jug otoman, Mitropolitul l-a ajutat pe Patriarhul Silvestru al Antiohiei în tipărirea, la București, a unei Psaltiri arabe, în anul 1747. Sf. Neofit a înființat și înzestrat Biblioteca Mitropoliei, pentru care a construit un sediu adecvat și căreia i-a lăsat, prin testament, bogata sa colecție personală de tipărituri și manuscrise. A

sprijinit renașterea isihastă, inițiată de Sf. Vasile de la Poiana Mărului, pe care l-a chemat să-și prezinte învățătura înaintea patriarhilor Matei al Alexandriei, Silvestru al Antiohiei și Partenie al Ierusalimului, ierarhi care au dat mărturie despre ortodoxia învățaturii propovăduite și trăite de starețul Vasile.

Pentru respectarea disciplinei canonice în rândul clericilor și monahilor, în anul 1739, Sf. Neofit a adresat preoților, călugărilor și tuturor credincioșilor o Scrisoare pastorală cu prilejul începerii Postului Mare, în care îi îndemna să se spovedească mai des și, cu binecuvântarea duhovnicului să primească Sfânta Împărtășanie. În anii 1746 și 1747, plin de râvnă apostolică, Mitropolitul Neofit a întreprins două călătorii pastorale în județele eparhiei sale și o parte din eparhia Râmnicului, în timpul cărora a cercetat bisericile și mănăstirile, a îndrumat preoții și credincioșii, a săvârșit slujbe misionare, sfințiri, hirotonii și pomeniri ale ctitorilor. Totodată, închinându-se moaștelor Sf. Filofteia, la Curtea de Argeș, s-a străduit să adune tradițiile care circulau legate de ea și să-i alcătuiască Viața.

Ierarhul Neofit a susținut învățământul, fiind numit, printr-un hrisov al domnitorului Grigorie Ghica, „ispravnic al dascălilor”, deoarece Biserica sprijinea financiar toate școlile care funcționau, în vremea sa, la București, Râmnicu Vâlcea, Buzău, Târgoviște, Craiova, Câmpulung și Slatina. Mitropolitul însuși a înființat o școală românească la Schitul Buliga din Pitești (jud. Argeș) și o școală cu învățătură românească, grecească și slavonă la Schitul Pătroia (jud. Dâmbovița), cu învățământ gratuit pentru copiii țăranilor. A fost ctitor și înnoitor de lăcașuri sfinte, contribuind la ridicarea bisericii Sf. Elefterie - Vechi, din București, și la refacerea bisericii din Pătroia (jud. Dâmbovița), în jurul căreia a construit un schit. El s-a preocupat și de ortodocșii români din Transilvania, care erau lipsiți de prezența unui ierarh ortodox, hirotonind mai mulți preoți pentru

credincioșii ardeleni, printre care se numără și Sf. Mărturisitor Moise Măcinic, preotul din Sibiel (prăznuit în 21 octombrie).

Pentru activitatea sa, Patriarhia de Constantinopol i-a conferit titlul de locțiitor al tronului Cezareei Capadociei care, din anul 1776, va deveni un titlu permanent al mitropoliților Țării Românești. În timpul arhipăstoriei sale, a înlăturat treptat, în datarea documentelor, numărarea anilor „de la facerea lumii” și a introdus definitiv numărarea anilor de la Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos, potrivit calculului făcut de scriitorul și monahul străromân Sf. Dionisie Exiguul.

A fost principalul susținător al desființării „rumâniei” sau „șerbiei”, prin care țăranii erau dependenți de boierii pe moșia cărora locuiau. Sf. Neofit a fost cel dintâi care a eliberat pe toți țăranii de pe moșiile Mitropoliei. Zelul său pastoral s-a arătat și prin susținerea cerințelor poporului, asupra domnitorului fanariot Matei Ghica (1752-1753). Potrivit cronicarilor, Mitropolitul s-a pus în fruntea poporului și a mers la trimisul sultanului, căruia i s-au plâns de toate abaterile domnitorului. Mâniat de purtarea Mitropolitului, Matei Ghica a poruncit în ascuns ca acesta să fie otrăvit, încât, la scurt timp, în data de 16 iunie 1753, Mitropolitul Neofit a trecut la Domnul, ca un Ierarh Martir, după aproape 15 ani de păstorie, fiind înmormântat lângă Catedrala mitropolitană din București. **(basilica.ro; text prescurtat)** ❖

In memoriam

PREOT CONSTANTIN TOMESCU

Se împlinesc 5 ani de la trecerea la cele veșnice a părintelui Constantin Tomescu.

Se cuvine dar să ne aducem aminte de figura luminoasă a acestui minunat slujitor al Sfântului Altar. Om cu alese calități sufletești și intelectuale, un slujitor al lui Dumnezeu cu o chemare dumnezeiască, care și-a desfășurat activitatea vremelnică în biserica noastră.

Ne-am cunoscut în anul 2000, într-un pelerinaj la locurile sfinte din Israel. Acolo și-a descoperit chemarea. Făcea parte dintr-o familie de preoți lângă care Dumnezeu m-a pus să slujesc și pe care îi păstrez în sufletul și în rugăciunile mele. Cu dânsul s-a încheiat o perioadă de 130 de ani de slujire neîntreruptă a familiei preotului Tomescu la Sfântul Altar.

De la această familie am avut multe de învățat. În primul rând statornicia în credință, dragostea față de Dumnezeu și de semenii, jertfa până la epuizare, smerenia, dărnicia, seriozitatea, bunătatea și blândețea. Toate aceste virtuți au caracterizat aceste generații de preoți din care s-a născut, în comuna Hulubești, Dâmbovița, la 21 iunie 1943, părintele Constantin Tomescu.

Om cu alese calități intelectuale, absolvent al Facultății de Industrializare a Lemnului din Brașov, a fost vreme de 30 de ani inginer, urcând toate treptele în meseria sa, ajungând director în comerț exterior. Căsătorit în anul 1973 cu doamna Marilena Tănăsescu – un jurist de excepție și o femeie de înaltă ținută morală, familia a fost binecuvântată cu un copil, Roxana Maria.

Părintele a fost și absolvent al Academiei de Studii Economice, iar după ce a urcat toate treptele acestei glorii trecătoare, le-a părăsit pe toate și între anii 2000-2004 a absolvit Facultatea de Teologie București, cu rezultate remarcabile.

A fost profesor de religie și a fost hirotonit preot. Din anul 2008 a fost îmbisericit la Parohia Șerban Vodă. Era un bun cunoscător al învățăturii Bisericii, de o vrednicie rar întâlnită, se străduia să le facă pe toate. Adesea ne spunea că preoția se săvârșește pe pământ, dar are demnitatea celor cerești. Poposea deseori la spovedanie ceasuri întregi cu credincioșii. De multe ori slujea fără plată. Știa bine să-și chivernisească casa și lucrurile din biserică. A fost lângă noi cu materiale de construcție, atât la începutul construcției bisericii, cât și la finalizarea lucrărilor de la Centrul Social.

După o viață de muncă a trecut la cele veșnice la 30 mai 2019, având conștiința că și-a făcut datoria față de toți. Este așezat în mormânt, așteptând învierea, la cimitirul Sfânta Vineri Grivița din București. Îi simt lipsa și îmi aduc aminte cu drag de vorbele lui calde, de sufletul lui bun, lipsit de vicleșug. Și mă alătur sfinților părinți care au rânduit ca la înmormântarea preotului să rostim această mângâietoare rugăciune: „Te rugăm, Doamne, Dumnezeul nostru: robului tău Constantin preotul, fratele nostru care a fost împreună-slujitor cu noi și a

adormit în nădejdea învierii și a vieții celei veșnice, fă-i odihnă în sânul lui Avraam, Isac și a lui Iacob. Și precum l-ai pus pe el pe pământ slujitor în biserică, așa îl arată și în altarul Tău cel ceresc, Doamne. De vreme ce l-ai împodobit pe acesta între oameni cu vrednicie duhovnicească, primește-l neosândit și în mărirea Ta cea hărăzită îngerilor. Tu ai preamărit viața lui pe pământ și ieșirea vieții lui fă-o ca o intrare între dreptii Tăi cei sfinți și numără sufletul lui cu toți care din veac au bineplăcut Ție.” ❀

Părintele Dinu

SFÂNTUL GRIGORIE DASCĂLUL, MITROPOLITUL ȚĂRII ROMÂNEȘTI

Pe numele său de mirean Gheorghe Miculescu, Sfântul Grigorie Dascalul s-a născut în București, în anul 1765, din părinți de bun neam, care s-au străduit să-i dea o aleasă educație. Cu o inteligență deosebită, Gheorghe urmează cursurile Colegiului „Sfântul Sava”, studiind limbile clasice: latina și greaca, dar și teologie, gramatică și alte științe. Se spune că era cel mai bun dintre cei 75 de elevi înscriși în acel moment la „Sfântul Sava”.

sunt atacați de hoți, iar Gherontie, bătut de aceștia, moare pe drum. După o perioadă petrecută la Neamț, Sf. Grigorie se retrage la Căldărușani, în obștea formată de Sf. Gheorghe de la Cernica. Aici rămâne între anii 1818 și 1823, până la alegerea sa ca mitropolit al Ungrovlahiei. Va continua să traducă, oferind prima tălmăcire în limba română a „Tratatului despre preoție” al Sf. Ioan Gură de Aur, tradus sub numele de „Șase cuvinte pentru preoție”.

Noul mitropolit se dovedește hotărât în deciziile sale, echilibrat, plin de înțelepciune, căci ajunge pe scaunul mitropolitan într-un moment istoric greu pentru poporul și Biserica Țării Românești. Va ști să fie un bun păstor, atent la toate nevoile materiale și spirituale ale credincioșilor săi.

După izbucnirea conflictului rusoturc în anul 1828, Sf. Grigorie este nevoit să ia calea exilului. Începând cu

1829, îl aflăm la Chișinău, străduindu-se să își recapete scaunul mitropolitan. În 1831 i se cere demisia, la care ierarhul răspunde demn: „Dumnezeu mi-a dat suflet și eparhie și când îmi va ieși sufletul, atunci voi lăsa eparhia, pentru că acestea sunt lucruri care privesc mântuirea sufletelor”. Revine pe scaunul său în august 1833, dar un an mai târziu, pe 22 iunie 1834, este chemat la Domnul. A fost înmormântat stând în scaun, într-un mormânt boltit, în apropiere de Catedrala mitropolitană din București. Peste șapte ani, osemintele sale au fost mutate la Căldărușani.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat canonizarea Sfântului într-o ședință de lucru din octombrie 2005, cu zi de prăznuire 22 iunie, recunoscându-se activitatea pastorală, culturală și duhovnicească a acestui important ierarh român. ❖

Moșii de vară

Biserica Ortodoxă a rânduit ca sâmbăta aceasta să se facă pomenirea celor adormiți, zi cunoscută în tradiția românească și ca „Moșii de vară”. În toate locașurile de cult, după Sfânta Liturghie, este oficiat parastasul pentru cei trecuți la Domnul.

Biserica și-a manifestat întotdeauna grija față de cei care au plecat în veșnicie, consacrandu-le ziua de sâmbătă pentru pomenirea generală a morților, rânduind cântări speciale în amintirea acestora.

De asemenea, în special, sâmbăta dinaintea Înfricoșătoarei Judecăți, Sâmbăta Rusaliilor și prima sâmbătă a lunii noiembrie sunt rânduite pentru pomenirea moșilor și strămoșilor noștri

cei din veac adormiți, zile care poartă denumirea de moșii de iarnă, moșii de vară și moșii de toamnă.

În zilele de pomenire a morților se oficiază Sfânta Liturghie, unde sunt pomeniți cei adormiți, fapt pe care Sf. Grigorie de Nyssa îl numește folositor și plăcut lui Dumnezeu.

Slujbele de pomenire a celor adormiți poartă numele de parastas, cuvânt de proveniență greacă, care înseamnă înfățișare înaintea cuiva, mijlocire, deci, prin acest serviciu religios se mijlocește înaintea lui Dumnezeu pentru cei morți. Cu acest prilej se aduc la biserică prinoase (colivă, vin, colaci) care, după ce sunt binecuvântate, se împart pentru sufletele celor adormiți. ❖

Aici, Gheorghe îi cunoaște pe monahii Dorotei și Gherontie, ucenici ai Sf. Cuv Paisie de la Neamț, trimiși de stareț pentru a învăța limba greacă și a-l ajuta la traduceri din Sfinții Părinți. După terminarea studiilor, în anul 1790, Gheorghe pleacă la Măn. Neamț, intrând ucenic la starețul Paisie și fiind curând tuns de acesta în monahism cu numele de Grigorie și mai târziu hirotonit ierodiacon. Bun cunoscător de limbă greacă, Sf. Grigorie traduce din textele Sfinților Părinți.

Mitropolitul Dositei Filitti al Ungrovlahiei, având și el nevoie de doi traducători pricepuți, îi cere în anul 1796 de la Măn. Neamț. Cei aleși sunt Gherontie și Grigorie. Ei reînființează tipografia Mitropoliei din București, tipăresc cărți de slujbă și învățătură, pun în rânduiala biblioteca, apoi se întorc iarăși în Moldova, la metania lor.

În anul 1812, Sf. Grigorie pleacă împreună cu Gherontie la Sfântul Munte și stau o vreme acolo. La întoarcere însă, în apropiere de Plovdiv, Bulgaria,

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 16-23 Iunie 2024

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 16.06	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 7-a după Paști (a Sf. Părinți de la Sinodul I Ecumenic) Utrenia, Sf. Liturghie
Miercuri 19.06	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Sfântul Maslu
Vineri 21.06	0730-09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Vecernie, Acatist
Sâmbătă 22.06	06 ⁰⁰ -10 ³⁰	Sfânta Liturghie, Parastas cu pomenirea celor adormiți Sâmbăta morților – Moșii de vară
Duminică 23.06	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	(†) Pogorârea Sfântului Duh (Cincizecimea sau Rusaliile) Duminica a 8-a după Paști – Utrenia, Sf. Liturghie

